

BỆNH SỐT RÉT VÀ BIỆN PHÁP PHÒNG CHỐNG

I. Đại cương

- Bệnh sốt rét là một bệnh truyền nhiễm có tính chất xã hội. Bệnh do ký sinh trùng sốt rét gây nên, số người mắc rất lớn, tất cả mọi lứa tuổi đều có thể mắc bệnh, bệnh do muỗi Anophen truyền từ người bệnh sang người lành, bệnh lưu hành vùng rừng núi, vùng ven biển nước lợ và dễ gây thành dịch lớn nếu không được phát hiện sớm và dập dịch kịp thời, số người mắc bệnh sốt rét gia tăng vào những tháng đầu mùa mưa hằng năm.

- Biểu hiện của bệnh sốt rét có thể thay đổi từ nhẹ đến nặng tùy thuộc vào nhiều yếu tố như : Loại ký sinh trùng mắc phải, tình trạng miễn nhiễm của ký chủ, cơ địa ký chủ (thai nghén, suy dinh dưỡng...). Thời kì ủ bệnh trong bệnh sốt rét là thời gian từ khi bị nhiễm ký sinh trùng cho đến khi xuất hiện các triệu chứng lâm sàng đầu tiên. Thời gian này trung bình từ 9 đến 30 ngày thay đổi theo từng loại ký sinh trùng sốt rét.

- Triệu chứng điển hình của bệnh sốt rét trải qua 3 giai đoạn: rét run, sốt cao, vã mồ hôi. Con sốt kéo dài từ 2 đến 8 giờ, ngoài cơn sốt người bệnh trở lại bình thường, có thể có một số triệu chứng khác đi kèm như: đau đầu, mệt mỏi, buồn nôn, đau cơ, rối loạn tiêu hóa, đau tức vùng gan. Đối với những người bị sốt rét lần đầu, kiểu sốt rét cơn điển hình như thế thì không thường gặp, trong khi những triệu chứng đi kèm khác lại thường xuất hiện, làm cho chúng ta dễ nhầm lẫn với các bệnh khác như: cúm, sốt xuất huyết, nhiễm siêu vi...

- Bệnh sốt rét được chia ra 2 thể lâm sàng:

* Sốt rét thể thông thường:

- Có cơn sốt điển hình: rét run, sốt cao, vã mồ hôi

- Cơn sốt không điển hình: sốt không thành cơn, ớn lạnh, gai rét (gặp ở người sống lâu ngày ở vùng sốt rét lưu hành), sốt liên tục hoặc giao động (gặp ở người mắc sốt rét lần đầu, trẻ em)

- Thiếu máu, gan to, lách to

- Xét nghiệm bắt được KST sốt rét hoặc test nhanh phát hiện kháng nguyên sốt rét

* Sốt rét ác tính:

- Sốt rét ác tính có biến chứng đe dọa tính mạng người bệnh nếu điều trị không đúng phác đồ, chậm trễ dễ bị tử vong

+ Các dấu hiệu dự báo sốt rét ác tính:

- Rối loạn ý thức nhẹ (cuồng sáng, sốt li bì, vật vã...)

- Sốt cao liên tục

- Rối loạn tiêu hóa: đau bụng cấp, nôn, tiêu chảy nhiều lần

- Đau đầu dữ dội
- Thiếu máu nặng, da xanh, niêm mạc nhợt
- Xét nghiệm mật độ ký sinh trùng trong máu rất cao

II. Tác hại của bệnh sốt rét

- Người bệnh sốt rét thường xuyên bị thiếu máu (người gầy, da xanh, niêm mạc nhợt...)
- Gan to, lách to dễ vỡ khi bị chấn thương
- Phù nề do suy dinh dưỡng
- Phụ nữ có thai dễ bị sảy thai, đẻ non, thai chết lưu
- Trẻ em suy dinh dưỡng, chậm lớn
- Người mắc bệnh sốt rét giảm sức lao động, giảm thu nhập, đói nghèo...
- Bệnh sốt rét điều trị không tốt trở thành nguồn bệnh lây lan trong cộng đồng và có thể trở thành ác tính gây tử vong

III. Biện pháp phòng chống bệnh sốt rét

-Hiện nay chưa có vacxin phòng ngừa sốt rét, phòng chống muỗi truyền bệnh được xem là biện pháp hữu hiệu nhất. Để phòng bệnh cần thực hiện các biện pháp sau:

- Thường xuyên ngủ màn, ngay cả ban ngày và màn cần được tẩm hóa chất diệt muỗi, đây là biện pháp tốt nhất để phòng bệnh sốt rét
- Mặc quần áo dài tay, dùng bình xịt muỗi, nhang trừ muỗi
- Vệ sinh môi trường xung quanh nơi ở, loại bỏ nơi trú ẩn của muỗi, khai thông cống rãnh, sắp xếp vật dụng trong nhà ngăn nắp, sạch sẽ, sắp xếp quần áo gọn gàng.
- Ở các vùng có sốt rét lưu hành, bà con cần chú ý thực hiện một số biện pháp nhằm ngăn cản sự tiếp xúc giữa muỗi và người như: mặc quần áo dài tay, bôi thuốc xua muỗi, đóng lưới ở tất cả cửa sổ cũng như cửa ra vào và sử dụng quạt máy để giảm tối đa sự xâm nhập của muỗi vào nhà
- Khi thấy các dấu hiệu nghi ngờ bệnh như: rét run, sốt nóng sau đó vã mồ hôi hoặc cảm thấy ớn lạnh, gai rét cần đến ngay cơ sở y tế để được tư vấn và điều trị kịp thời ./.

TP.KHTH

Nguyễn Duy Tài